

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІНСТРУМЕНТІВ
ТОРГОВОГО ФІНАНСУВАННЯ ПІД ЧАС ЗДІЙСНЕННЯ
МІЖНАРОДНИХ РОЗРАХУНКІВFEATURES OF USING INSTRUMENTS OF TRADE FINANCE
IN INTERNATIONAL SETTLEMENTS

В період розширення співпраці України з іншими державами роль торгового фінансування набуває особливого значення. Торгове фінансування відкриває доступ українським компаніям через інструменти міжбанківського фінансування до міжнародного фінансового ринку, де запозичені кошти є більш дешевими. Торгове фінансування є вигідним для всіх учасників контракту. За результатами аналізу світової практики встановлено, що серед суб'єктів торгового фінансування найбільша питома вага належить комерційним банкам. Представлено рейтинг банківських установ, які займають найбільшу частку ринку послуг фінансового кредитування у світі. Визначено та охарактеризовано інструменти торгового фінансування, які найчастіше використовуються комерційними банками. Охарактеризовано основні переваги банківських гарантії та акредитивів. Здійснено аналіз діяльності українських банків у сфері торгового фінансування за останні 5 років. Визначено конкурентні переваги банків, які оформили найбільшу кількість угод за гарантіями та акредитивами. Визначено основні проблеми торгового фінансування в Україні. Запропоновано концепцію ефективного розвитку торгового фінансування в Україні. Визначено головні завдання та напрями досягнення мети концепції. Сформовано систему показників для оцінки ефективності впровадження концепції розвитку торгового фінансування в Україні.

Ключові слова: торгове фінансування, міжнародна торгівля, акредитив, банківська гарантія, інкасо.

В период расширения сотрудничества Украины с другими государствами роль

торгового финансирования приобретает особое значение. Торговое финансирование открывает доступ украинским компаниям через инструменты межбанковского финансирования к международному финансовому рынку, где заимствованные средства являются более дешевыми. Торговое финансирование является выгодным для всех участников контракта. По результатам анализа мировой практики установлено, что среди субъектов торгового финансирования наибольший удельный вес принадлежит коммерческим банкам. Представлен рейтинг банковских учреждений, которые занимают наибольшую долю рынка услуг финансового кредитования в мире. Определены и охарактеризованы инструменты торгового финансирования, которые чаще всего используются коммерческими банками. Охарактеризованы основные преимущества банковских гарантий и акредитивов. Осуществлен анализ деятельности украинских банков в сфере торгового финансирования за последние 5 лет. Определены конкурентные преимущества банков, которые оформили наибольшее количество сделок по гарантиям и акредитивам. Определены основные проблемы торгового финансирования в Украине. Предложена концепция эффективного развития торгового финансирования в Украине. Определены главные задания и направления достижения цели концепции. Сформирована система показателей для оценки эффективности внедрения концепции развития торгового финансирования в Украине.

Ключевые слова: торговое финансирование, международная торговля, акредитив, банковская гарантия, инкасо.

УДК 339.7

<https://doi.org/10.32843/bses.59-42>

Дзісь К.В.

магістр

Донецький національний університет
імені Василя Стуса

Матвійчук В. І.

к.е.н., доцент, доцент кафедри фінансів
та банківської справи

Донецький національний університет
імені Василя Стуса

Dzis Kristina

Vasyl' Stus Donetsk National University

Matviychuk Viktoriya

Vasyl' Stus Donetsk National University

During the period of expanding cooperation between Ukraine and other countries, the role of trade finance becomes especially important. Trade finance opens access for Ukrainian companies through interbank financing instruments to the international financial market, where borrowed funds are cheaper. Trade finance is beneficial for all participants to the contract. As a result of the study, the analysis of the main macroeconomic indicators in the field of trade finance was carried out. The reasons for the decrease in the volume of Ukraine's foreign economic activity in 2020 and the impact of these events on trade finance have been identified. The main trade finance entities that have executed the largest number of transactions and occupy the largest market share in the world have been identified. Banks are most active in concluding trade finance agreements. The instruments of trade financing, which are most often used by commercial banks, are identified. The main advantages of bank guarantees and letters of credit are described. Possible risks of providing services with the use of documentary collection have been identified. The activity of Ukrainian banks in the field of trade financing for the last five years is investigated. The competitive advantages of the banks that have executed the largest number of agreements on guarantees and letters of credit are determined. The following problems that hinder the development of trade finance in Ukraine have been identified: legal restrictions, increased risk of implementation of trade finance instruments, lack of skilled workers in this field and others. The concept of effective development of trade financing in Ukraine is offered. The purpose of the concept is to ensure the development of trade finance in Ukraine. The main tasks and directions for achieving the goal of the concept are identified. A system of indicators has been formed to assess the effectiveness of the concept of trade finance development in Ukraine. Implementation of the concept of trade finance development in Ukraine will increase the use of trade finance instruments and will have a positive impact on the country's economic development.

Key words: trade financing, international trade, letter of credit, bank guarantee, collection.

Постановка проблеми. Торгове фінансування стає більш актуальним в період співпраці України з іншими державами, тому що допомагає мінімізувати ризики під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Проте високі тарифи за операціями торгового фінансування, низький рівень

обізнаності працівників, законодавчі обмеження та багато інших факторів стримують розвиток торгового фінансування в Україні. Необхідним є пошук шляхів для вирішення наведених проблем для ефективного використання інструментів торгового фінансування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Питання використання торгового фінансування в банківській сфері України активно досліджувалося вітчизняними науковцями. С. Ярошенко досліджував етапи становлення та застосування новітніх технологій у процесі здійснення торгового фінансування в Україні [1]. Перспективи розвитку експортної діяльності із залученням Експортно-кредитного агентства (ЕКА) описує у своїй роботі Н. Непрядкіна [2], яка вважає, що розвиток економіки України неможливий без активної зовнішньоекономічної діяльності та ЕКА. Це дасть змогу розширити ринок банківських послуг, зокрема, через інструменти торгового фінансування.

І. Платонова [3] досліджувала сутність поняття «торгове фінансування», обсяги використання в різних галузях економіки. Вона визначила проблеми розвитку інструментів торгового фінансування та запропонувала шляхи вирішення. Науковець вважає, що результатом використання торгового фінансування буде підтримка вітчизняних експортерів та імпортерів, яка спрямована на розвиток конкурентних переваг України на зовнішніх ринках.

Особливості організації механізму торгового фінансування в інших країнах досліджували іноземні науковці. Доріна Лумані описувала інфраструктуру торгового фінансування в Албанії [4], зокрема надання послуг банками, та аналізувала процес отримання доступу до фінансування албанськими фірмами. Вона визначила основні інструменти торгового фінансування, які використовують албанські торговці для зменшення ризику міжнародної торгівлі. Отже, торговці підвищують конкурентоспроможність на світовому ринку та підтримують успішні торговельні зв'язки.

Н. Мельникова та Д. Дрозд досліджували основні напрями розвитку торгового фінансування банками Білорусії [5]. Науковцями було виявлено такі найбільш поширені інструменти торгового фінансування: акредитиви, банківські гарантії та інкасо. Нині показники торгового фінансування в Білорусії стали більш стабільними після різкого спаду у 2015 році.

Проте жодним науковцем не запропонована концепція розвитку торгового фінансування.

Постановка завдання. Метою дослідження є створення концепції ефективного розвитку тор-

гового фінансування в Україні за результатами визначення особливостей використання основних інструментів торгового фінансування на ринку банківських послуг в Україні та виявлення проблем, які перешкоджають активному розвитку цієї сфери.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Динаміка основних макроекономічних показників [6], що характеризують сучасне становище зовнішньоекономічної діяльності України у 2010–2019 роках (рис. 1), свідчить про постійне зростання обсягів імпорту та експорту.

Показники імпорту в Україні значно перевищують експорт. У 2018 році та 2019 році торговельне сальдо дорівнювало понад 300 000 млн. грн., що становить 8% ВВП. Водночас спостерігається негативна тенденція прискореного зростання імпорту та його випередження над динамікою власного виробництва, яка обумовлена низькою конкурентоспроможністю українських товарів на світових ринках. Така тенденція спричинена передусім накопиченням суттєвих структурних диспропорцій в економіці країни на тлі низького рівня розвитку виробництва та його тривалої технологічної відсталості [7, с. 29]. Необхідність створення продукції, яка є конкурентоспроможною на світових ринках, спонукає вітчизняних виробників до пошуків альтернативних та більш доступних джерел формування фінансових ресурсів. За допомогою інструментів міжбанківського фінансування торгового фінансування допомагає вітчизняним компаніям зменшити можливі ризики під час зовнішньоекономічних операцій.

За перше півріччя 2020 року відбулося зменшення обсягів зовнішньої діяльності України: рівень експорту впав на 6,4%, а імпорту – на 14,3% порівняно з аналогічним періодом 2019 року. Як наслідок, спостерігається негативне сальдо торговельного балансу. Причинами цієї ситуації стали карантинні обмеження в Україні та світі. Роль торгового фінансування в подальшому набуватиме більшого значення для відновлення зовнішньоекономічної діяльності, оскільки ключовим призначенням торгового фінансування є зменшення ризиків, в чому зацікавлені імпортери та експортери.

Торгове фінансування є частиною трансакційних послуг, що допомагають клієнтам оптимізувати управління оборотним капіталом шляхом

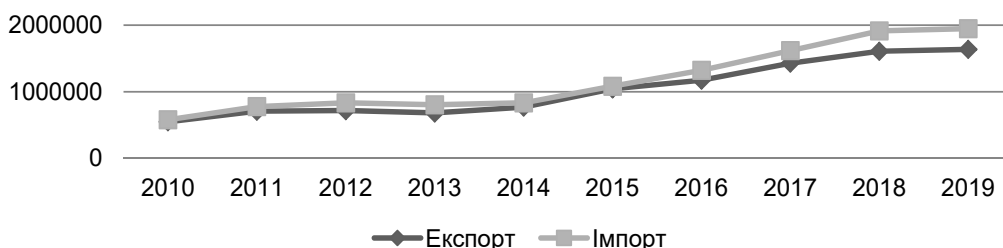

Рис. 1. Динаміка зовнішньоекономічної діяльності України у 2010–2019 роках (млн. грн.)

використання спеціальних банківських продуктів та рішень [8].

Саме тому торгове фінансування – це можливість мінімізувати ризики під час проведення зовнішньоекономічних операцій, пов'язаних з рівнем довіри між контрагентами, а також оптимізувати витрати, які пов'язані з розрахунками; застосування різноманітних форм підтримки та фінансування торговельних операцій [9].

В результаті дослідження виявлено, що банківські установи [10] найбільш активно укладають угоди з торгового фінансування (табл. 1).

Серед суб'єктів торгового фінансування виділяють організації, які надають послуги з торгового фінансування (банки, експортно-кредитні агентства, факторингові, форфейтингові, страхові та лізингові компанії); фінансові посередники; міжнародні та національні регулятори; інфраструктурні організації та споживачі.

Серед інструментів торгового фінансування виділяють основні та складні. Банківські установи активно використовують основні (традиційні) інструменти (рис. 2), які передбачають значне зниження ризику для імпортера та експортера, оплату грошових зобов'язань. До складних інструментів відносять факторинг, форфейтинг, лізинг тощо. Вони передбачають надання додаткових послуг, таких як захист від неплатоспроможності боржника, облік дебіторської заборгованості, відстрочка платежу.

Одним з інструментів торгового фінансування, який досить часто використовується, є акредитив. В Україні [11] спостерігається тенденція до зростання обсягів наданих банками акредитивів (рис. 3).

Експортний акредитив гарантує оплату експортеру за надані послуги. Перевагами імпортного акредитиву є гарантоване відвантаження товару та зміцнення взаємовідносин із постачальником за рахунок гарантування оплати.

Резервний акредитив є всесвітньо поширеним інструментом, оскільки фактично є банківською гарантією. Перевагою банківських гарантій є зобов'язання банку компенсувати визначену суму у разі невиконання зобов'язань з боку контрагента. Резервний акредитив гарантує експортеру платіж за комерційною угодою, а імпортеру – поставку товару або надання послуг відповідно до умов контракту. В результаті дослідження було виявлено, що серед банків України лідером за загальною вартістю підписаних угод з використанням акредитивів у 2015–2019 роках є АБ «Укргазбанк» (рис. 4).

Основними перевагами обслуговування АБ «Укргазбанк» у сфері торгового фінансування порівняно з банками-конкурентами є такі.

1) Більш низькі тарифи на документарні операції і конкурентні ставки. Тариф на відкриття акредитива складає 0,2% від суми, але не більше 1 500 гривень, тоді як середня ціна цієї послуги на ринку становить 600–800 доларів. Обслуговування непокритого акредитива або гарантії в АБ «Укргазбанк» складає від 2% річних, тоді як в АТ «Альфа-Банк» – від 3% до 7%, в АТ «КБ «ПриватБанк» – від 3%.

2) Фахівцями банку надається компетентне консультування клієнтів по зовнішньоекономічних угодах з використанням акредитивів і гарантій.

Таблиця 1

Рейтинг організацій за загальною вартістю угод з торгового фінансування у світі за період з 1 січня 2020 року по 1 листопада 2020 року

№	Назва організації	Загальна вартість угод (млн. дол. США)	Кількість угод	Частка ринку, %
1.	JPMorgan Chase & Co	20 019	60	5,9
2.	Citigroup	18 138	57	5,4
3	Bank of America	14 768	50	4,4
4.	Mizuho Financial Group	14 661	58	4,3
5.	Mitsubishi UFJ Financial Group	13 901	67	4,1
6.	Sumitomo Mitsui Financial Group	13 537	55	4,0
7.	BNP Paribas	11 672	57	3,3
8.	Societe Generale	10 262	63	3,0

Рис. 2. Традиційні інструменти торгового фінансування

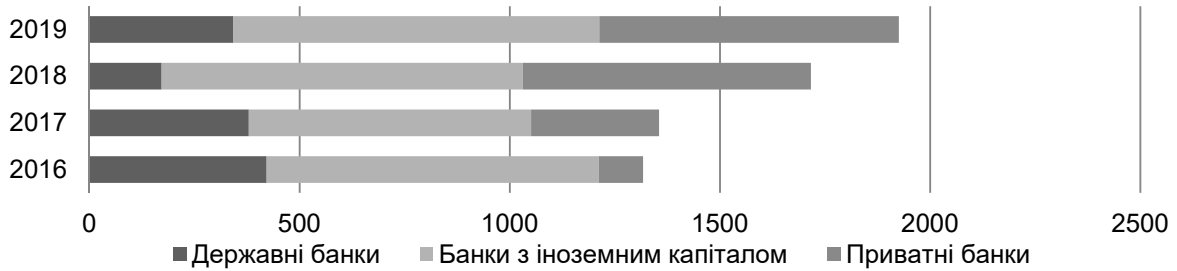

Рис. 3. Динаміка кількості наданих акредитивів українськими банками у 2016–2019 роках (млн. грн.)

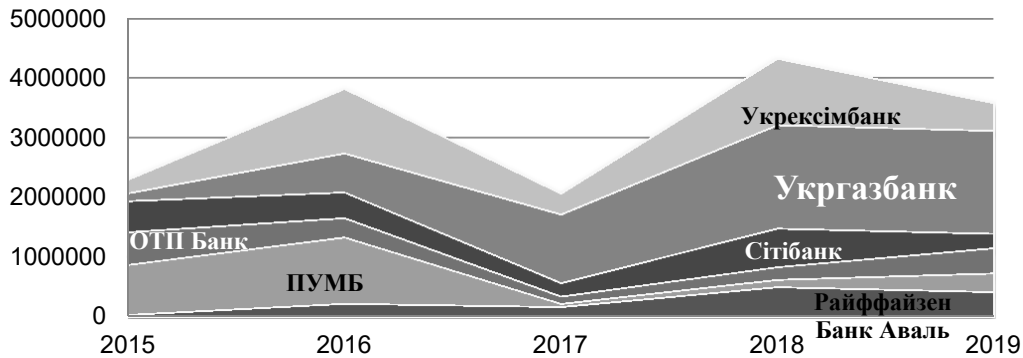

Рис. 4. Динаміка обсягів акредитивів, які надані українськими банками у 2015–2019 роках (тис. грн.)

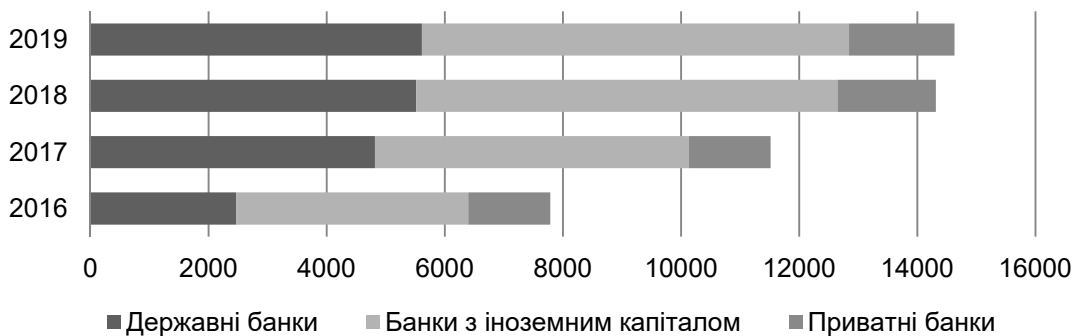

Рис. 5. Динаміка обсягів наданих гарантій українськими банками у 2016–2019 роках (млн. грн.) [11]

3) Є гнучкі умови надання акредитивів і гарантій, що є основними інструментами торгового фінансування [12].

Водночас серед інструментів торгового фінансування поширеними є банківські гарантії (рис. 5). Згідно із законодавством України [13], гарантія – це спосіб забезпечення виконання зобов'язань, відповідно до якого банк-гарант приймає на себе грошове зобов'язання перед бенефіціаром (оформлене у письмовій формі або у формі повідомлення) сплатити кошти за принципала у разі невиконання останнім своїх зобов'язань у повному обсязі або їх частини в разі пред'явлення бенефіціаром вимоги та дотримання всіх вимог, передбачених умовами гарантії.

В Україні спостерігається позитивна тенденція до збільшення укладання угод за гарантіями, оскільки цей інструмент торгового фінансування має такі переваги [14, с. 209]:

- великий вибір видів гарантій для різних сфер бізнесу;
- самостійність зобов'язання, що не залежить від відносин між продавцем і покупцем за договором;
- безпека у проведенні розрахунків;
- невисока вартість.

Угоди за гарантіями є більш привабливими для контрагентів, оскільки мають невисоку вартість порівняно з акредитивами. Банки є надійними суб'єктами для здійснення торгового фінансування за допомогою цього інструменту, оскільки вони гарантують надання компенсації у разі невиконання зобов'язань контрагентом.

Серед досліджуваних банків України, які надають послуги з торгового фінансування, найбільший обсяг наданих угод у 2015–2020 роках спостерігається у АБ «Укргазбанк» та АТ «Укрексімбанк» (рис. 6). Основними перевагами АТ «Укрексім-

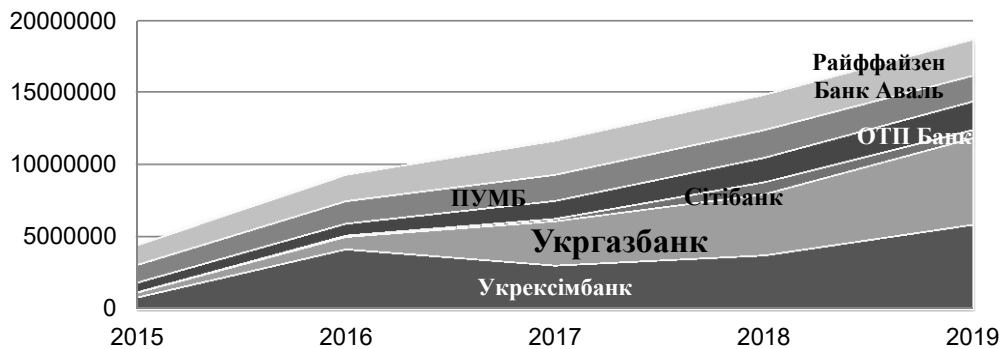

Рис. 6. Динаміка обсягів гарантій, які надані українськими банками у 2015–2019 роках (тис. грн.)

банк» є такі [9]: багаторічний досвід у сфері торгового фінансування, участь у програмах ЄБРР (Програма сприяння торгівлі) та МФК (Глобальна програма торгового фінансування), високий ступінь довіри з боку провідних фінансових установ по всьому світі.

Проте одним із найпростіших і найдешевших способів розрахунків є використання документарного інкасо. Для продавця документарне інкасо гарантує, що покупець отримає товар тільки після оплати або акцепту, а для покупця – що товар буде сплачено тільки після його відвантаження відповідно до умов договору [15]. Проте інкасо мало використовується в Україні, оскільки існує ризик несплати покупцем за товар, валютний ризик, можливий ризик втрати або пошкодження товару під час транспортування.

Законодавчі обмеження, підвищений ризик реалізації інструментів торгового фінансування, відсутність кваліфікованих працівників у цій сфері та інші проблеми сповільнюють розвиток торгового фінансування в Україні. Саме тому важливим є створення концепції, яка дасть змогу більш ефективно використовувати інструменти торгового фінансування в банківській сфері (рис. 7).

Для досягнення мети вважається за необхідне вирішення запропонованих завдань.

По-перше, оскільки вартість укладення угод за акредитивами є досить високою порівняно з іншими інструментами торгового фінансування, то важливим є створення ефективної тарифної політики, що буде сприяти зростанню кількості операцій. Здешевлення операцій торгового фінансування є можливим за рахунок переведення їх на ІТ-технології. Виділяють такі способи вирішення завдання:

- інформаційна доступність, що виникає внаслідок поширення інформації через електронні канали зв'язку, сприяння інформаційній відкритості, що є характерною тенденцією сучасного світу;

- зменшення ризику фальсифікації документів через сучасні ІТ-технології, що дає змогу здійснювати більш ретельну перевірку достовірності електронних документів;

- зменшення ризиків банків під час обслуговування зовнішньоекономічних контрактів, що досягається швидкістю проведення електронних розрахунків та зменшенням витрат на транспортування документів [16, с. 107].

По-друге, необхідним є надання додаткових послуг з торгового фінансування. Це можна реалізувати за допомогою надання банком відстрочки платежу для клієнта. Такі зміни приведуть до додаткових витрат банку, проте це спонукатиме клієнта оформити угоду.

По-третє, важливим є постійне підвищення рівня знань працівників у сфері торгового фінансування за допомогою додаткового навчання, створення програм розвитку працівників, стажування за кордоном. Банкам необхідно виділяти додаткові кошти на освіту працівників, що підвищить рівень обслуговування клієнтів у сфері торгового фінансування. Вирішення названих завдань стимулюватиме до подальшого розвитку торгового фінансування в Україні.

Наступним завданням є необхідність організації електронного представлення документів учасниками угоди. Операції з торгового фінансування характеризуються значним обсягом документообігу в паперовій формі, тривалим процесом обміну документами, що є значним недоліком, оскільки збільшує термін організації угод торгового фінансування. Виконання цього завдання забезпечило б ефективну організацію та виконання угод, проте необхідним є створення безпечного програмного забезпечення. Створена програма має відповідати таким критеріям, як безпека, зручність, доступність, можливість поєднувати інформаційні та фінансові ресурси суб'єктів торгового фінансування.

Необхідною є підтримка відносин із міжнародними фінансовими організаціями, зокрема з ЄБРР. Програми ЄБРР дають змогу банкам збільшити обсяг операцій з торгового фінансування та продовжити терміни виконання зобов'язань за угодами. Такі програми спрямовані на підвищення економічного розвитку країни.

Для оцінювання ефективності концепції розвитку торгового фінансування в банківській сфері

Рис. 7. Концепція розвитку торгового фінансування в Україні

Україні пропонується використовувати статистичні показники та опитування працівників за запропонованими показниками (табл. 2).

Аналіз запропонованих показників дасть змогу оцінити ефективність реалізації концепції розви-

тку торгового фінансування в Україні, визначити вплив змін тарифної політики оформлення угод на активізацію діяльності у сфері торгового фінансування, надання додаткових послуг та впровадження електронного представлення документів.

Показники оцінки ефективності концепції розвитку торгового фінансування

№	Показники	
	Статистичні	Опитування працівників банків
1.	Обсяг експорту та темпи зростання	Витрати часу та ресурсів на оформлення угод з торгового фінансування
2.	Обсяги угод з торгового фінансування та темпи зростання	Інформованість працівників у сфері торгового фінансування
3.	Обсяги угод з використанням акредитивів та темпи зростання	Доступ до міжнародних програм розвитку торгового фінансування
4.	Обсяги угод з використанням банківських гарантій та темпи зростання	Доступність інформації у сфері торгового фінансування для клієнтів
5.	Обсяги угод з використанням документарного інкасо та темпи зростання	

Отже, торгове фінансування має низку переваг для здійснення міжнародних розрахунків, а банк як один із основних суб'єктів організації торгового фінансування дає змогу зменшити можливі ризики. Реалізація концепції розвитку торгового фінансування в Україні дасть змогу банкам збільшити обсяги угод та позитивно вплине на стан економіки країни.

Висновки з проведеного дослідження. За результатами дослідження було встановлено, що найбільш поширеними інструментами торгового фінансування в Україні є гарантії, інкасо та акредитиви.

Банківські гарантії є більш привабливими для контрагентів, оскільки гарантують надання компенсації у разі невиконання зобов'язань контрагентом. Серед досліджуваних банків, які надають послуги з торгового фінансування, лідером за загальною вартістю підписаних угод за гарантіями та акредитивами є АБ «Укргазбанк», оскільки він має такі конкурентні переваги у сфері торгового фінансування: тарифи за документарними операціями, гнучкі умови надання акредитивів і гарантій, компетентні фахівці.

Для подальшого розвитку сфери торгового фінансування у банківській діяльності запропоновано концепцію розвитку, яка спрямована на вирішення таких завдань: створення ефективної тарифної політики; надання додаткових послуг банками до угод з торгового фінансування; надання послуг висококваліфікованими фахівцями у сфері торгового фінансування; розроблення безпечного програмного забезпечення для електронного представлення документів; підтримка відносин із міжнародними фінансовими організаціями, особливо з ЄБРР.

Ефективність вирішення завдань та повноти досягнення поставленої мети можуть бути визначені за допомогою статистичних показників та за результатами опитування працівників банку.

Подальшими напрямками дослідження передбачено аналіз діяльності інших організацій, які надають послуги з торгового фінансування, та конкретизацію проблем, що перешкоджають ефективній організації міжнародних розрахунків.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Ярошенко С. Новітні технології у процесі застосування механізму торгового фінансування. *Вісник Київського національного університету технологій та дизайну*. 2015. № 1. С. 129–134.
2. Непрядкіна Н. Перспективи розвитку експортного фінансування в Україні із залученням експортних кредитних агентств. *Бізнес-Інформ*. 2014. № 4. С. 25–29.
3. Платонова І. Торгове фінансування у вирішенні завдань сталого розвитку економіки. *Причорноморські економічні студії*. 2018. Вип. 36. С. 9–13.
4. CUMANI D. Banks, Firms and Trade Finance Infrastructure in Albania. *European Journal of Multi-disciplinary Studies*. 2016. Vol. 1. № 4. Jan-Apr. P. 191–198.
5. Мельникова Н., Дрозд Д. Основные направления деятельности белорусских банков в сфере торгового финансирования и его инструменты. *Банковский бизнес и финансовая экономика: глобальные тренды и перспективы развития* : материалы IV Международной научно-практической конференции молодых ученых, магистрантов и аспирантов, Минск, 24 мая 2019 года. Минск, 2019. С. 110–116.
6. Державна служба статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 01.11.2020).
7. Пугачевська К. Імпортозалежність внутрішнього ринку України. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2016. № 5. С. 27–39.
8. АТ «ІНГ Банк Україна». URL: www.ingbankukraine.com (дата звернення: 01.11.2020).
9. Укрексімбанк. URL: www.eximb.com/ua (дата звернення: 01.11.2020).
10. Trade Finance an IJ Global service. URL: tradefinanceanalytics.com (дата звернення: 01.11.2020).
11. Національний банк України. URL: www.bank.gov.ua (дата звернення: 01.11.2020).
12. АБ «Укргазбанк». URL: www.ukrgasbank.com (дата звернення: 01.11.2020).
13. Про затвердження Положення про порядок здійснення банками операцій за гарантіями в національній та іноземних валютах : Постанова Національного банку України від 2004 року № 639. URL: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0041-05 (дата звернення: 01.11.2020).
14. Дубина М., Пінчук А., Нітченко К. Активізація інструментів безресурсного фінансування на ринку

фінансових послуг України. *Проблеми та перспективи економіки та управління*. 2016. № 1 (5). С. 204–215.

15. АТ «Укрсиббанк». URL: www.ukrsibbank.com/ua (дата звернення: 01.11.2020).

16. Олійник О. Здешевлення документарних форм розрахунків підприємств міжнародного бізнесу через розвиток цифрової економіки. *Проблеми забезпечення ефективного функціонування та стабільного розвитку банківської системи та економіки*: тези доповідей учасників VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених. Київ: ДВНЗ «Університет банківської справи», 2018. С. 105–108.

REFERENCES:

1. Yaroshenko S. (2015) Novitni tekhnolohii u protsesi zastosuvannia mekhanizmu torhovooho finansuvannia [The latest technologies in the process of applying the trade finance mechanism]. *Visnyk Kyivskoho natsionalnoho universytetu tekhnolohii ta dyzainu*, no. 1, pp. 129–134. (in Ukrainian)

2. Nepriadkina N. (2014) Perspektyvy rozvytku eksportnoho finansuvannia v Ukraini iz zaluchenniam eksportnykh kredytnykh ahentstv [Prospects for the development of export financing in Ukraine with the involvement of export credit agencies]. *Biznes-Inform*, no. 4, pp. 25–29. (in Ukrainian)

3. Platonova I. (2018) Torhove finansuvannia u vyrishenni zavdan staloho rozvytku ekonomiky [Trade financing in solving the problems of sustainable economic development]. *Prychornomorski ekonomichni studii*, vol. 36, pp. 9–13. (in Ukrainian)

4. Cumani D. (2016, Jan-Apr). Banks, Firms and Trade Finance Infrastructure in Albania. *European Journal of Multidisciplinary Studies*, vol. 1, no. 4, pp. 191–198. (in English)

5. Melnykova N., Drozd D. (2019) Osnovnye napravleniya deiatel-nosty belorusskykh bankov v sfere torhovooho fynansyrovanyia y eho ynstrumenty [The main areas of activity of Belarusian banks in the field of trade finance and its instruments]. Proceeding of the *Bankovskiy byznes y fynansovaia ekonomyka: hlobalnye trendy y perspektyvy razvytyia: materyaly IV Mezhdunar. nauch.-prakt. konf. molodykh uchenykh, mahystrantov y aspyrantov* (Mynsk, 24 maia 2019), pp. 110–116. (in Russia)

6. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy [State Statistics Service of Ukraine]. Available at: www.ukrstat.gov.ua (accessed 11 November 2020).

7. Puhachevska K. (2016) Importozalezhnist vnutrishnoho rynku Ukrainy [Import dependence of the domestic market of Ukraine]. *Zovnishnia torhivlia: ekonomika, finansy, pravo*, no. 5, pp. 27–39. (in Ukrainian)

8. АТ “ІНН Банк Україна” [JSC “ING Bank Ukraine”]. Available at: www.ingbankukraine.com (accessed 11 November 2020).

9. Ukreximbank. URL: www.eximb.com/ua (accessed 11 November 2020).

10. Trade Finance an IJ Global service. Available at: tradefinanceanalytics.com (accessed 11 November 2020).

11. Natsionalnyi bank Ukrainy [National Bank of Ukraine]. Available at: www.bank.gov.ua (accessed 11 November 2020).

12. АБ “Укргазбанк” [AB “Ukrigasbank”]. Available at: www.ukrgasbank.com (accessed 11 November 2020).

13. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro poriadok zdiisnennia bankamy operatsii za harantiamy v natsionalnii ta inozemnykh valiutakh: Postanova Natsionalnoho banku Ukrainy vid 2004 roku no. 639 [On approval of the Regulation on the procedure for banks to carry out operations under guarantees in national and foreign currencies: Resolution of the National Bank of Ukraine of 2004 № 639]. Available at: zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0041-05 (accessed 11 November 2020). (in Ukrainian)

14. Dubyna M., Pinchuk A., Nitchenko K. (2016) Aktyvizatsiia instrumentiv bezresursnoho finansuvannia na rynku finansovykh posluh Ukrainy [Activation of non-resource financing instruments on the financial services market of Ukraine]. *Problemy ta perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia*, no. 1 (5), pp. 204–215. (in Ukrainian)

15. АТ “Укрсиббанк” [JSC “UkrSibbank”]. Available at: www.ukrsibbank.com/ua (accessed 11 November 2020).

16. Oliinyk O. (2018) Zdeshevlennia dokumentarnykh form rozrakhunkiv pidpriemstv mizhnarodnoho biznesu cherez rozvytok tsyfrovoy ekonomiky [Cheapening of documentary forms of settlements of international business enterprises through the development of the digital economy]. Proceeding of the *Problemy zabezpechennia efektyvnoho funktsionuvannia ta stabilnoho rozvytku bankivskoi systemy ta ekonomiky: tezy dopovidei uchasykyv VIII Vseukrainskoi naukovo-praktychnoi konferentsii studentiv, aspirantiv ta molodykh vchenykh* (Kyiv): DVNZ “Universytet bankivskoi spravy”, pp. 105–108. (in Ukrainian)